Doğan Kardeş

KIRDA SABAH KAHVALTISI

Sayı 350

Krş. 15

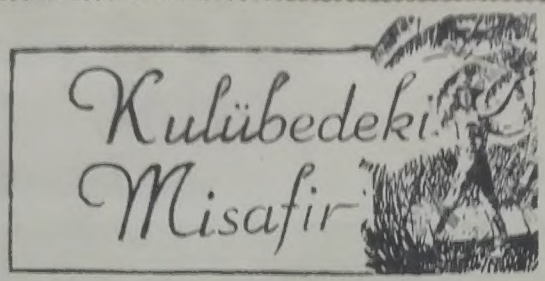

— 9 —

Dere «Sen, bu işi bana bırak» dedikten sonra öyle kabarıp coştu ki, tıpkı bir denize benzedi.
Batı rüzgârı esti. gri gök biraz daha alçaldı. Güneş. olup bitenleri anlamak için arada bir aşağıya şimşekler yolluyordu. Gök gürültüsü Vahşi Ormanda uğultular yapıyor, ve yağmurla doluyu yardıma gönderiyordu. Derenin kendisinden daha çok işe yaramasına tahammülü yoktu.
Dere, Büyük ovanın üstünden geçti. Arkasından Batı rüzgârı dırdır söylenip duruyordu. Yüksek bir ağacın üstünde duran Ağaçkakan durumu hemen anladı. Dere aşağıdan geçerken o da bar bar bağırmağa başladı :
«Dikkat ! Orman yaratıkları dikkat, Dikkat. Kulübeyi terkediniz, kulübeyi terkediniz. Dere büyük bir hızla ilerliyor.»

Dere, bahçedeki parmaklıkları devirerek, köstebeklerin yuvalarını bozarak ilerledi. Baştan başa bütün yolu kapladı. Hızla arka kapıdan kulübeye girdi.

İNSANLAR GİDİYOR.

Ertesi sabah, Bay insan, uyandığı zaman kararını vermişti. Baştan büyük bir bahar temizliği yapacaktı. Ancak ondan sonra rahata kavuşacaklardı.
Çabucak giyinip aşağıya indi. Merdivenin en son basamağına gelince birden durdu, hayretler içinde donakaldı. Bir türlü gözlerine inanamıyordu. Mutfak küçük göle dönmüş, masalarla iskemleler sandal gibi odada yüzüyordu.
Hemen bayan insanı çağırdı. Bayan insan, kocasının yanına gelip odadaki suları görünce hâlâ rüya görüyor sandı. Koşarak gerisin geriye yukarı çıktı. Çarçabuk mantosu ile şapkasını giyerek bay insanın yanına geldi :
«Artık tahammül edemiyorum. Kedi bile bu kulübede oturamadı. Ben bir dakika bile burada kalamam. Sen de benimle geliyor musun ? Yoksa ben yalnız mı gideyim ?»
Bay insan kendinde değildi. Hafif bir sesle :
«Ben de geliyorum, bekle !» dedi.

Sular dizkapaklarına kadar çıkıyordu. Binbir güçlükle mutbaktan geçerken arka kapıdan çıkabildiler. Vadiyi geçtiler, tepeyi aştılar ve Vahşi Ormana bir daha dönmemek üzere uzaklaştılar.

ORMAN YARATIKLARI SEVİNÇ İÇİNDE

Batı rüzgârı şiddetini azalttı. Dere de gerisin geriye akmağa başladı. Kulübeden ve bahçeden çekilip Büyük Ovadan ayrıldı, yatağına girdi.
Mavi gök, gümüşî peçesini kıvırıp kaldırdı. Güneş saklandığı bulutun arkasından çıktı.
Yosulu rıhtımındaki evinde Anne Fare eşyalarının tozunu sildi. Pencerelerini güneşe açarak, göğsünü kabarta kabarta hava aldı. Çocuklarını güneşli alana, kır gezmesine gönderdi. Sonra ocak başında oturan baba fareye piposunu verdi.
Örümcek, çiçekten çiçeğe ağ kurmaktan vazgeçip bir yumak yapmağa karar verdi. Yumağa bütün olayları anlatan hatırasını yazacak, sonra baykuşa armağan edecekti. Öyle ya baykuş olmasaydı, insanlar buradan nasıl giderlerdi.
Vahşi Ormanın derinliklerinde sümüklüböcek, örümceğin ipliklerini küpe çiçeklerile yabani sünbüllere sarıyor, kıkır kıkır gülüyordu.
Kuş cıvıltıları orman yaratıklarına tehlikenin geçtiğini haber veriyordu. Baykuş plânında muvaffak olmuş, insanlar gitmiş, vahşi ormanın yaratıkları yeniden rahata kavuşmuştu.

Baykuş, ihtiyar çınarın üstünde, aşağıdaki konuşmaları dinledi ve sonra gülümsedi. Bir kaç kere gözlerini kırptı ve uykusuna yeniden dalmak üzere başını tüylerinin arasına gömdü.

Güneş pırıl pırıl parladığı, bulutlar ölek ölek gökyüzünden geçip gittiği, batı rüzgârı tenbelleştiği halde orman yaratıkları Vahşi Ormanın gölgeliğinde toplanmış bir gün önce olanları düşünüyorlardı.

— Devam edecek —

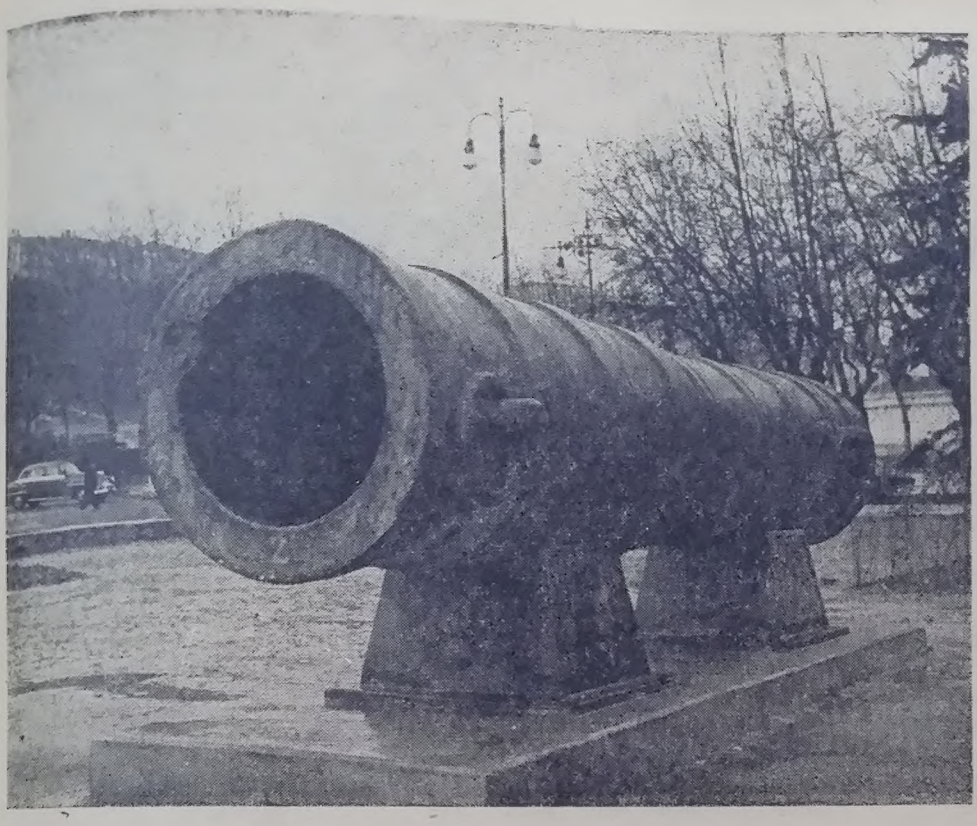

Fatih'in meşhur toplarından biri.

FATİHİN TOPLARI

Fatih, İstanbulu almayı aklına koyunca, hemen mühendislerini çağırarak :

— Bana, dedi, öyle toplar dökeceksiniz ki, nereye raslarsa parça parça etsin. Bizans surlarını ancak bu şekilde yıkabiliriz.

Mühendisleri :

— Sultanım, dediler, Bizans surları çok sağlamdır. Ona hiç bir top tesir etmez.

Sultan Mehmet öfke ile yerinden kalktı ve :

— Hayır, surları yıkacağız, hem de toplarla.

Sonra sedirin üstündeki kâğıdı açarak sözlerine devam etti :

— Siz plânını çizdiğim şu topları hemen döktürün, onlarla surları nasıl delik deşik edeceğimi görürsünüz.

Hakikaten öyle oldu. Fatihin plânını çizdiği toplarla kısa zamanda Bizans surları yıkılarak İstanbul fethedildi.

★

FATİH ve GÜZEL SANATLAR

Fatih'in güzel sanatlara karşı büyük bir merakı vardı. Şiiri muziği ve resmi çok severdi. Hattâ resmini yaptırmak için İtalyadan ressam Bellini'yi getirtmişti.

Bellini, İstanbula gelir gelmez hemen padişahın huzuruna çıkarıldı. Fatih, ona iltifatlarda bulundu. Ve :

— Portremi yaptırmak istiyorum. Yapabilir misin ? diye sordu.

Bellini :

— Memnuniyetle yaparım Sultanım, dedi. Sizin gibi büyük bir adamın portresini çizmek benim için bir şereftir.

Bellini, birkaç gün içinde portreyi yaptı ve Fatih'e gösterdi. Fatih resme uzun uzun baktıktan sonra :

— Bellini, senin fırçanda sihir var !» dedi.

•

Fatih kitapları çok severdi. Orta sütunda onun kitaplarından birinin kapağını süsleyen güzel bir motif görüyorsunuz.

FATİHİN TOPLARI

Bir bahar günü Edirne'de,
Gürledi topları Sultan Mehmedin
Ulu gümbürtüler koptu..
Büyüdü,

Büyüdü, heyecan aşıladı şehre
Zangır zangır titremede Edirne...
Sardı orduyu derinden,
Dalgalandı kulaklarında yeniçerilerin;
Yüreklerinde yumruk yumruk vurdu
Yükseldi ağızlarında, nara nara
Ve kişnedi bölük bölük atlarda...

Büyüdü, uğultular içinde,
Kabardı, mayalandı
İstanbul surlarına dayandı.
Çökeltti önüne ne gelirse.

Büyüdü, cengin sıcak nefesinde;
Büyüdü Allah Allah seslerinde.

Büyüdü,
Sultan Mehmet, Fatih oldu;
Büyüdü İstanbul
Türk oldu.

Nadir GÜL

HİKÂYE

Falcının Yakutları

— Şimdi size, dedemin Asyadan getirdiği koleksiyonları göstereceğim ! Edna arkadaşlarını, duvarları kitap raflariyle, camlı dolaplarda dolu olan bir odaya götürdü.

Ednanın dedesi yaşlı bir bilgindi. Ömrünün büyük kısmını yabancı diyarları gezip oralara ait kitaplar yazmakla geçirmişti. Londra cıvarında ufak bir evde oturuyordu. Edna küçüklüğünden beri bayram ve tatil günlerini dedesinin evinde geçirirdi.

O sabah dedesi şehre inerken akşama kadar eve dönmiyeceğini söylemişti. Ednaya,

— Canın sıkılmasın diye, birkaç arkadaşını çağır, dedi.

Edna en sevdiği dört arkadaşına telefonla haber verdi. Kızlar otobüse atlıyarak öğle yemeğine yetiştiler. İhtiyar bilginin koleksiyonları gerçekten görülecek şeylerdi. Çocuklar; bu, kimi güzel, zarif, kimisi tuhaf, komik hatta çirkin eşyalara birbir bakarken içten eğleniyorlardı. Bir aralık Lora küçük bir heykelciği eline alarak,

— Şunun çirkinliğine bakın çocuklar! diye bağırdı.

Edna,

— Bu bir falcı heykeli, dedi. Dedem bunu Birmanyadan getirdi. Heykele, yahut falcıya ait bir efsane de varmış ama ben bilmiyorum.

Mod güldü :

— Mutlaka çirkinliğine ait bir şeydir...

Kızlar, siyah mermerden, kalın bir kaide üzerinde duran maymun suratlı kâhin heykelini daha iyi incelemek için elden ele gezdirdiler. Fakat bu kadar güzel geçen toplantının sonunda bir aksilik oldu. Betty, heykeli Madlene uzatırken, Modun kolu çarptı. Heykelcik Bettynin elinden yere düşerek parça parça oldu...

İlk anda beşi de ağızlarını açamadılar. Gözlerini yerdeki parçalara dikmiş duruyorlardı. Ednanın yüzü üzüntüden sapsarıydı.

Betty, şaşkın şaşkın,

— Ne biçim mermermiş, dedi. O kadar yüksekten düşmedi ki...

Madlenle, ikisi parçaları toplayıp yapıştırma çaresini arıyorlardı. Fakat parçalar öyle küçüktü ki eklenen yerler derhal belli olacaktı.

— Deden anlayınca çok üzülecek mi acaba ?

Edna ağlamamak için kendini güç tutuyordu.

— Ne diyorsunuz ! Pek severdi bunu. Daima yazı masasınında duruyordu. Antika imiş. Hiç bir yerde eşi yok bunun.

— Eski olup olmadığını bilmem ama, bunun eşini daha geçen gün komşumuz Albay Bloks'un evinde gördüm. Tıpkı bunun gibiydi.

Kızlar bakıştılar. Lora devam etti :

— Hem de, kıymetli dediğin heykelciği, Albayın küçük torununun elinde gördüm. Oyuncak arabasında gezdiriyordu.

Albay Bloks'un evine gitmeğe karar verdiler. Gerçekten heykelciğe hiç kıymet vermiyorsa onlara satmasını rica edeceklerdi.

Ednaların evinin arkasındaki bahçeli ev, Albay Bloks'un eviydi. Sokağa çıkmağa hazırlanan Albay çocukları bahçede karşıladı. Lora ziyaretlerinin maksadını kısaca anlattı.

Albay,

— Pekâlâ; sizi üzüntüden kurtarmak için heykelciğimi satarım.

Betty rahat bir nefes aldı.

— Heykelin fiyatını söyler misiniz ?

— Bir milyon.

Albayın gözlerinin güldüğünü farkeden Edna. o da görünüşte ciddi olarak,

— Ya sizin onu kaça aldığınızı sorabilir miyiz ? dedi.

Albay kahkahayı bastı.

— Ben bunu yirmi yıl önce Uzak Doğuda bulunduğum sırada, askerlerimle yakaladığım bir eşkiyanın mağarasında buldum. Beğendiğimden değil, hatıra olsun diye bugüne kadar sakladım.

Albay odadan çıkıp az sonra elinde heykelle döndü.

— Bizim yaramaz şunu kırmadan alın; işinize yarasın bari.

Kızlar hararetle teşekkür ettikten sonra, sevine sevine Ednalara döndüler. Kapıda dedesiyle karşılaştılar. İhtiyar bilgin, torununun arkadaşlarını çaya alakoydu. Şehirden getirdiği pasta ve çukulataları ikram etti.

— Çay hazırlanıncaya kadar size koleksiyonlarımı göstereyim, dedi.

ANADOLU

Dağlar dev yollarıdır
Yeşil kadife serili..
Kırmızı, mor. sarıdır
Sofracıkları kurulu..

Git de git.. saatlerce..
Güneş devin torbasında..
Nöbetle bülbül, serçe
Öter akşam çorbasında..

Köyler birer aynadır,
Şurda, burda unutulmuş..
Kızlar bulgur kaynatır
Saçlarına gül takılmış..

Tarık ORHAN

YAZISIZ HİKÂYE

Kızlar ses çıkarmadılar. Zaten dedenin koleksiyonları göstermesi Ednanınkinden çok daha hoştu. Çünkü bilgin her bir eşyanın tarihini, hikâyesini veya efsanesini anlatıyordu. Siyah mermerden kâhin heykelciğini eline alırken kızların beşinin de heyecandan yürekleri ağzına geldi. Fakat ihtiyar bilgin hiç bir şeyin farkına varmadan,

— Bu da Yakutlu falcı; dedi. Vaktile heykelciğin kaidesinde bir Budda heykeline ait beş kırmızı yakut saklıydı. Tabiî, taşlar kim bilir ne zaman ve kimin eline düşmüş...

— Heykelde gizli bir kısım mı var dede ?

— Evet. Şöyle açılır.

Bilgin, heykelciğin arka kısmında, omuzla başı arasında bir noktaya bastı. Heykelcik ikiye ayrıldı. Odada bulunanların hepsinin ağzından bir hayret çığlığı koptu. Heykelin iç kısmında mermere oyulmuş beş yuva içinde iri, kıpkırmızı yakutlar parlıyordu. Bilgin de şaşırmış görünüyordu.

— Nasıl şey bu... Mucize bu !.. Bunu kaç defa açmıştım !

Çocuklar gerçeği saklıyamazlardı artık. Edna ile Betty, birbirine yardım ederek falcı heykelciğinin başına gelen kazayı anlattılar. Dede hemen Albay Bloks'a telefon etti; yakutlu heykeli sahibine geri vermek istiyordu.

— Anlaşılan, benimki, adi bir taklitten ibaretti. Kırıldığına hiç acımıyorum.

Albay, bilginin mert hareketini takdir etti. Altında kalmak istemedi.

— Müsaade edin profesör, bu işte hakimliği ben yapayım. Heykelin aslı koleksiyonunuzda yer alsın. Ayrıca iki yakut hakkınızdır. İki yakut da ben alayım. Beşincisini satıp parasını hanım kızlar arasında taksim ederiz. Çünkü onlar öbür heykeli kırmasaydılar biz de bu yakutlara sahip olamıyacaktık.

N. Y. TALUY

TAHSİL

ve

CEHİZ

sigortaları

ne kadar küçük yaşta başlarsa

o kadar kârlıdır.

DOĞAN SİGORTA

ÇÖLDE İKİ ARKADAŞ

— 2 —

Hazırlıyan : İsmet KIRDAR

Yılmaz zenci çocuğu görünce sevindi. Artık bu kızgın çölden kurtulmuştu.

Adının Feddah olduğunu söyleyen zenci çocuk Yılmazın acıklı halini öğrenince, onu devesine bindirdi.

Deve önceleri ağır ağır yürürken birden hızlandı Zenci Feddah «Her halde ayağına birşey battı, acısından böyle koşuyor» dedi.

Ama deve hızlandıkça hızlandı. Yılmaz korkusundan Feddaha sıkı sıkı tutundu. Zavallı zenci de korkudan şaşırmıştı.

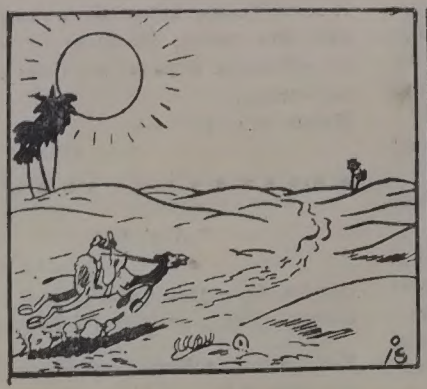

Deve yarım saat kadar olanca hızı ile ilerledi. Çocuklar bitkin bir haldeydiler.

Nihayet uzaktan şehir göründü. Feddah «Şehirde nasıl olsa durur, artık kurtulduk» dedi.

— Devam edecek —

HAZIM, KAZIM, NAZIM'ın MASALI

KISMET PEŞİNDE

EVVEL zaman içinde ihtiyar köylünün biri karısı ve üç oğluyla beraber bir kulübede yaşarmış. Büyük oğlunun adı Hazım, ortancasının Kâzım ve küçüğünün de Nâzım imiş. Bir akşam babaları hastalanmış ve bir kaç gün sonra da ölmüş. Ağlamışlar, sızlamışlar ama ne fayda... geçinmek lâzım. Hazım ile Kâzım kendilerine bir iş bulmak için başlarını alıp gitmeğe karar vermişler :

— Dünya büyük, demişler, dolaşa dolaşa elbette bir şey elde ederiz, Nazım da varsın evi beklesin, annemize yardım etsin.

Nazım yuvadan ve çok sevdiği annesinden ayrılmayı düşünmüyormuş ama, annesi onun evde oturmasına razı olmamış, öteki oğullarına Nazım'ı da beraber götürmelerini söylemiş. Bunun üzerine üçü de bir gün yola koyulmuşlar. Hâzım ile Kâzım'ın sırtlarında içi yiyecek dolu heybeleri olduğu halde Nâzım'ın bir şeyi yokmuş.

Yolda yürürken Nâzım :

— Bakalım dilediğimiz servete ne zaman kavuşacağız, diye söylenmiş.

Kardeşleri:

— Senin arkanda ağırlığın filân yok, koşarsan elbette birşey elde edebilirsin diye onu başlarından savmak istemişler. Çünkü Nâzım'ın böyle sırtı boş, burnu havada yürümesine fena halde tutuluyorlarmış. Nâzım işi pişkinliğe vurarak hiç sesini çıkarmamış. Gün ilerledikce güneşin şiddetini daha fazla duymağa başlamışlar. Bir aralık müthiş karınları acıkmış. İlerde gözlerine ilişen bir çiftliğe doğru giderek oraya sığınmak istemişler. Çiftlik sahibi onları sofraya çağırarak :

— Buyurun, beraber yiyelim, demiş.

Fakat Hâzım :

— Lüzumu yok efendim, diye cevap vermiş, bizim yiyeceğimiz var.

Hâzım ve Kâzım heybelerinden yiyeceklerini çıkararak yemeğe koyulmuşlar. Nâzım ise bir köşeye çekilerek parmağını emmeğe başlamış. Çiftçi kadın mutbaktan gelirken Nâzım'ın bir köşeye büzüldüğünü görünce acıyarak :

— Senin bir şeyin yok galiba, oğlum, demiş, gel bizim sofraya.

Sofraya gelen Nâzım nefis bir çorba ile başlıyan bir ziyafete konmuş. Hâzım kardeşine :

— Utanmaz bizimle alay ediyor, demiş, bak nasıl atıştırıyor. Bundan sonra çiftliklere filân uğramıyalım da açlıktan gebersin.

Ertesi sabah gün doğarken yola çıkmışlar. Ağabeyleri bir ormana dalmış. Nâzım da peşlerinden gitmiş. Fakat gittikce karnı acıkmış. Orman sapa yollar, büyük hendekler, sık ağaçlıklarla dolu imiş. Ormanın ağaçsız bir yerinde birden bire karşılarına büyük bir saray çıkmış. Nâzım sarayı görünce memnun olmuş. Hâzım ise böyle bir saraya rastgelmekten hiç hoşlanmamış :

— Yolu şaşırdık galiba, demiş, geri dönelim.

Kâzım :

— Niye ? diye mırıldanmış, biz dünyayı dolaşmağa çıktık. Sağa gitmişiz, sola gitmişiz ne çıkar.

Nâzım onları hiç dinlemeksizin saraya doğru yürümüş. Kardeşleri de canları sıkılmış bir halde onun arkasından gitmişler. Sarayın büyük demir parmaklıklı kapısından içeri girmişler. Ama koca sarayda canlı bir yaratığa raslamamışlar. Hâzım korkmağa başlamış ve hemen uzaklaşmak istemiş. Nâzım ise yandaki kapılardan birini açmış, bir de bakmış ki kırmızı halılı bir büyük salon, salonun içerisi bakır paralarla dolu. İki büyük çocuk bir aralık şaşırıp kalmışlarsa da sonra akıllarını başlarına toplıyarak hemen heybelerindeki yiyecekleri dışarı çıkarıp içini para ile doldurmuşlar.

Nâzım kollarını kavuşturarak bunları seyre dalmış. Biraz sonra ikinci bir kapı daha açmış. Bu mavi döşemeli bir salonmuş. Burada da gümüş paralar varmış.

Hazım bunu görünce :

— Bakırı atalım da gümüşleri alalım, diye bağırmış.

Onlar heybelerini doldururken Nâzım üçüncü bir kapıyı da aralamış. Olur şey değil. Bu ışıklı salon da altın paralarla dolu. İki çocuk heybelerini tekrar boşaltarak altınları doldurmağa koyulmuşlar. Hazım :

— Çabuk kaçalım, demiş, birisi içeri giriverirse altınlarımızı alır .

İki kardeş hemen sıvışmışlar. Nazım ise saraydan ayrılmadan evvel kardeşlerinin attıkları yiyecekleri toplamış, yolda giderken gizli gizli yemiş. Biraz sonra sık bir fundalığa rastgelmişler. Büyük kardeşleri heybeleri indirerek oturmuşlar. Nâzım da onların yanlarına doğru uzanmış. Hâzım karnının acıktığını hissedince :

— Yiyeceklerimizi attığımıza ne fena ettik, demiş. Nazım, saraya koş da oraya attıklarımızı topla getir.

Nâzım :

— Nafile, diye cevap vermiş, ben onları topladım, yedim.

İki büyük kardeş : «Utanmaz hırsız» diye bağırmışlar ve üzerine atılarak bir temiz döğmüşler, sonra da :

— Ne cehenneme istersen oraya git, demişler, artık seni istemiyoruz.

Bu söz üzerine fena halde korkan Nâzım bir müddet yerde serili kalmış. Kendine geldiği zaman etrafında kimseyi görememiş. Ne yapacağını şaşırmış :

— Varayım saraya gideyim de biraz altın alayım, sonra eve dönerim, demiş. Koşa koşa sarayın yolunu tutmuş.

V. ŞEREFLİ

★

Bu masalın sonunu merak ediyorsanız gelecek sayımızdaki «Sihirli Tepsi» adlı masalı okuyunuz.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

F A T İ H

Analım Kanuniyi, Fatihi,
Kahramanlıkla doludur Türkün tarihi

Fatih karadan Halice indirdi gemileri
Bizanslılar kapatamadılar gedikleri

Nasıl anılmaz Fatih, Ulubatlı,
Sizleri unutmaz Türk çocukları.

Suna ALANTEPE

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Doğan Kardeş'in Romanı No : 12

Çeviren : Or. - Az.

«Hiç, kuş vuruyordum.»

«Yanında barutun çoksa bana satar mısın ? Akşam için bir tavşan vuramazsak halimiz fena !.»

Çocuk «Bende de az var.» diye cevap verdi. «Bir düzüneden aşağı kuş götürürsem patronumdan azar işitirim.»

«Öyleyse yarı yarıya paylaşalım. İyi para veririm.» Cebinden bir gümüş lira çıkarmış çocuğa gösteriyordu. Çocuk gözlerini pırıl pırıl yanan paraya dikmişti.

Elzevir «Barutunun hepsini verirsen bundan iki tane veririm.» diye söylendi.

Çocuk razı oldu. Barutunun hepsini bize verdi. Elzevir «tüfeğini de sat bana» dedi.

Çocuk «Olmaz» diye itiraz etti. «Bu-ralarda kaçakçılar dolaşıyormuş, onlara rastlamaktan korkarım. Zaten askerler de her yerde onları arıyor.»

«Bende senin tüfeğini onun için istiyorum ya. Ben de silâhsız dolaşmaktan çekiniyorum. Sana birşey yapmazlar, hem gece sığınacak bir evin var.»

Elzevir böyle söyliyerek bir altın lira uzattı. Çocuk parayı kaparak, silâhını bıraktığı gibi kaçmağa başladı. Ben bu çocuğa güvenemiyordum. Gözden kaybolana kadar arkasından baktım. Bu çocuk her halde gidip bizi haber verecekti.

Elzevir'e «Burada durmayalım.» dedim. «Yolumuz az kaldı. Hem hava da serinlemek üzere.»

İhtiyar adam beni yeniden sırtına aldı, yola düzüldük. Ama yine de duvarın dibinden ayrılmamağa gayret ediyorduk. Bir müddet sonra tarlalar biterek otluk bir arazi başladı. Yer yer terkedilmiş taş ocakları görülüyordu. Orada burada da boş eski taş evler vardı. Bu eski taş ocaklarından birinin başına varmıştık. Aşağı doğru muntazam kesilmiş bir merdivenin indiğini gördüm.

Elzevir beni sırtından aşağı indirmişti. «İşte» dedi. «Nihayet geldik. Bacağın iyileşene kadar burada kalmağa mecburuz. Bizi kırk yıl arasa kimse bulamaz burada. Kuyunun dibinde kimsenin bilmediği bir geçitten sahildeki mağaralardan birine geçilir. Biz bu mağaralarda saklanacağız.»

Bir müddet oturup dinlendik. Sonra beni kucağına alarak merdivenlerden aşağı indirdi. Kuyunun dibine vardığımız zaman orayı iyice karanlık bulduk. Fakat Elzevir sağ tarafta belli belirsiz bir yarıktan geçerek karanlıkta emin adımlarla ilerlemeğe başladı. Sonunda, çok dipteki bir delikten ışık giren büyük bir mağaraya geldik. Elzevir beni kuru kum yığının üzerine bıraktı.

«Bir veya iki ay burada yatman lâzım John» dedi. «Çok rahat bir yatak değil, ama daha beteri de olabilirdi.»

Başımda yakıcı bir ağrı vardı. İçecek bir şey istedim. Elzevir şapkasının içinde bir parça su getirdi. Bundan sonra olup bitenleri pek hatırlamıyorum. Çok hasta olmuşum. Saçma sapan şeyler sayıklamışım. Bütün bu müddet içinde Elzevir bir annenin çocuğuna bakışı kadar bana müşfik davrandı. Yiyecek aramağa gittiği zaman hariç beni mağarada hiç yalnız bırakmadı.

Hastalıktan kurtulduktan sonra çok halsiz kalmıştım. Bütün gün fazla düşünmeden, hiçbir şeye sıkılmadan sadece verileni yiyerek yatmaya alıştım. Bize yemek getiren ve köyde olup bitenleri haber veren Ratsey'den başka kimse nerede olduğumuzu bilmiyordu. Askerler bizi heryerde arıyorlarmış. Maskew'in cesedini bulunca bizim denize düşmüş olduğumuzu sanmışlar. Fakat sonra bir çiftlik yanaşması bir duvarın dibinde bir adamla bir çocuk gördüğünü, çocuğun ayağının yaralı olduğunu ve adamın silâhını, barutunu nasıl aldığını anlatmış. Askerler Maskew'i Elzevir'in vurduğunu zannediyorlarmış. Bunun için yüzbaşı, Elzevir'i bulana 500 lira beni bulana 100 lira mükâfat vâdetmiş.

Böylece günler geçti. Yataktan kalkabilecek kadar kuvvetim yavaş yavaş geri geldi. Elzevir başka yere gitmeği aklına koymuştu. Neu Port'a gidip, oradan yelkenliyle Fransa'ya geçebileceğimizi söylüyordu. Kaçakçı gemisi ile Fransaya geçmeyi ve askerlerin bizi aramayı bırakıncaya kadar orada saklanmayı kararlaştırdık. Fırtınalı bir ilkbahar gecesi idi. Elzevir çok uzakta olmıyan Foolı kasabasına gitmişti. Bizim kaçakçı gemisi orada idi. Adamları görecek ve ne zaman bizi almaya geleceklerini konuşacaktı.

Mağaranın dışında oturmuş denizi seyrediyordum. Gökyüzü bulutluydu ve dalgalar kayaların eteklerini dövüyordu. Aklıma tuhaf düşünceler geldi. Kıyıda bir adam yatıyormuş gibi geliyordu bana. Bu Maskew idi sanki. Yüzünü bana doğru çevirmiş gülüyordu. Mağaradan içeri girdim. Tam osırada bir ses işittim. Biri bulunduğum yere doğru geliyordu. Bunun Elzevir olmadığını yürüyüşünden anladım. Hem Poolı'dan birkaç saatten önce dönmiyecekti ve yabancı olmadığını göstermek için daima bir şarkı söylerdi. Eğer Elzevir değilse kim olabilirdi ? Mumu söndürüp bekledim Adımların gittikçe yaklaştığını duyuyordum. Adam ayağını bir taşa çarptı ve küfretti.

Kendimi tutamayıp yüksek sesle bağırdım. «Kim o ?»

Adam durdu, fakat cevap vermedi.

«Kim o ?» diye tekrar bağırdım. «Cevap ver, yoksa karışmam !»

Bunun üzerine «Ratsey'im ben. Küçük çılgın» diye cevap verdi. «En iyi dostunu tanımadın mı ?» Saklandığım yerden çıktım. Mumu yeniden yaktım; Ratsey yanıma gelmişti.

Yağmur suyu ceketinden içeri geçmişti, fakat beni görmekten memnun görünüyordu, elimi tuttu.

«John,» dedi. «Şu son iki ay içinde çocukluktan kurtulup koskoca bir adam oldun. Hani bizimle gelmek istediğin o sabahı hatırlıyor musun, böyle tehlikeli bir işe girişirken senin senin yanımızda bulunmanı istemiyorduk.

— Devam edecek —

★

YAPI ve KREDİ BANKASI'nın
İkramiyeli Aile Cüzdanı
sizi de
bir ev sahibi
edebilir.

★

HİKÂYE

ARKADAŞLIK DUYGUSU

YAZ tatiline iki hafta kalmıştı. Bir gün, derslere başlamadan önce okul müdiresi öğrencileri teneffüs salonunda topladı.

— Kızlar, dedi .Vilâyet bu yıl okulumuzun her sınıfından bir öğrenciyi Uludağ kampına gönderecek.

Kızlar arasında sevinçli bir fısıldaşma başladı. Sınıf birincileri seçileceklerinden emin olarak gülümsüyorlardı. Müdire devamla,

— Kampa gidecek olanlar her sınıfta yarın yapılacak müsabakayla seçilecekler; dedi.

Ertesi gün okul her zamankinden erken dolmuştu. Bütün öğrenciler sabırsızlıkla müsabakanın başlamasını bekliyorlardı. Kızlar, altıncı sınıfın birincisi olan Ülkerin etrafında toplanmış konuşuyorlardı :

— Hiç girmesek de olur, nasıl olsa sen kazanırsın Ülker !

— Belli olmaz. Pervin kazanabilir. Aramızda numara farkı pek az.

— Ben de kazanmak isterdim !

Kızlar bu sözleri söyliyene döndüler. Bazıları güldü. Serpil iyi, çalışkan fakat zayıf ve hastalıklı bir kızcağızdı. Fakirce ve kalabalık bir ailenin kızıydı.

Pervin, arkadaşlarına,

— Keşke sahiden Serpil kazansa ! dedi. Dağ kampı hepimizden çok ona lâzım.

— Şaka mı söylüyorsun Pervin ?

Zil çaldığı için Pervin cevap veremedi.

Müdireyle beraber sınıfa giren iki öğretmen vilâyetten gelen zarfı açtılar. Yapılacak ödevler şunlardı : Bir problem; «Hayvan sevgisi» konulu ufak bir kompozisiyon; bir çiçek resmi çizilecek ve bir bez parçasına her öğrenci adının baş harfini işleyecekti.

Öğrenciler hemen kâğıt kalem hazırlığına başladılar. Fakat müdire onları durdurdu :

— Bu müsabakanın bir özelliği var çocuklar. Birbirinize yardım edebilirsiniz.

Kızlar şaşkınlık içinde bakıştılar. Ülker, canı sıkılarak yerinde kıpırdanmağa başladı. Yanında oturan ve resim, elişinde herkesten çok marifetli olan Filiz problem ve kompozisiyonda yardımını isterse ne yapacaktı ?... Halbuki Ülker ne bilgisini başkasiyle paylaşmak, ne de kamp mükâfatını kaptırmak niyetindeydi.

Gerek matematikte gerek kompozisiyonda Ülker kadar kuvvetli olan

İSTANBUL

O harikalar diyarını,
Gezdim ben doya, doya.
O uzun yollarını,
Bazen taşıtla, bazen yaya.

O geniş caddeler,
Bazen dar sokaklar.
Öte yanda Fatihin
Yıktığı koca surlar.

Mete Duyal

SİZ OLSAYDINIZ NE YAPARDINIZ?

Size dört kardeş tanıtacağız. En büyükleri 12 yaşındaki Meral, daima ablalığını göstermek ister; kardeşlerine öğüt vermekten hoşlanır. Rıza 11 yaşındadır. Yaramazın biri... 9 yaşında olan Aylâ, kendi gölgesinden korkacak kadar ötlek bir kızcağız; yalnız kalmaktan ödü patlar. Jale, 7 yaşına göre zekidir. Erkek çocuklardan aşağı kalmıyan afacan bir kız.

Kardeşler sıksık güç durumlarla karşılaşırlar. Bu hallerde hepsinin kendine göre bir çaresi vardır. Siz olsanız, bu hallerde ne yapardınız?

★

TATİLDE bir gün dördü bisikletlerine binerek uzun bir kır gezintisine çıkmışlardı. Yolda, çalılar arasından birdenbire sıçrayan keçiden ürken Aylâ bisikletiyle beraber yere yuvarlandı... Kendisine pek bir şey olmadı ama, makinanın tekerlekleri zedelendi.

Kasabaya yakındılar. Bisikletçi dükkânına kadar yürüdüler. Adam, makinayı iki saatten önce yapamıyacağını söyledi. Evdekilerin merak etmemesi için haber vermeleri lâzımdı. Yazlık köşklerinde telefon da yoktu. Ayla,

— Ne yaparsanız yapın, tek beni burada bırakmayın ! diye yalvarıp duruyordu.

Rıza, bisikleti tamircide bırakarak 3 bisikletle, bir bisiklete iki kişinin binip, hemen eve dönmesini teklif etti.

Ablaları; Rızayla Jalenin eve dönmesini söyledi. Kendisi Aylâ ile kalacaktı. Böylece hem evdekiler meraktan kurtulacak, hem Aylâ yalnız kalmıyacaktı. Jalenin de kendine göre bir fikri vardı :

— Bakkalın çırağına para versek, kendi bisikletiyle eve kadar gidip haber verse ?...

Ne yapmalıydı acaba ?...

(Cevabı sahife 10 da)

Pervin nedense bu müsabakaya ısınmamıştı. Heyecandan kulaklarının uçları bile kızarmış olan Ülkere baktı. «Bursada oturduğu zaman Uludağa birkaç kere çıktığını anlatmıştı. İlle kazanmak hırsı...» diye düşündü. Pervin içini yokladı. Dağa şimdiye kadar çıkmamıştı. Ama her yaz plâja gider; kendi kayıklarına biner, tenis oynardı... Sınıfta dağ kampından en çok faydalanmağa ihtiyacı olan Serpildi. Fakat kızcağızın verilen ödevlerin altından kalkamıyacağı da yüzde yüzdü.

Pervin, birdenbire müdirenin son sözlerini hatırladı. Gülümsedi. Başka zamanda onları cezaya çarptıran yardım madem ki bu defa serbestti, o da Serpile bol bol yardım edecekti ! Hattâ vazifelerinin kendisininkinden daha iyi olmasına çalışacaktı.

Serpilin yanındaki arkadaşı kaldırıp yerine geçti. Serpilcik henüz bir şey yapamamıştı. Buğulanmış gözleriyle kaçıncı defadır problemi okuyup duruyordu. Herkes kendi hesabına çalışırken Pervinin Serpile yardım etmesi sınıfı şaşırttı. Ülker, içinden, «Bu kadar budala olduğunu bilmiyordum...» diye düşündü. Pervin'in hareketini gözden kaçırmıyan müdireyle öğretmenler bakıştılar.

★

Bir hafta sonra bütün okul yine teneffüs salonunda toplandı. Müdire müsabakayı kazananların isimlerini okuyacaktı. Büyük sınıflardan başlıyarak altıncı sınıfa geldi.

— Altıncı sınıf bir sürprizle karşılaşacağı için en sona bıraktım. Altıncı sınıfta mükâfatı kazanan öğrenciler bir değil, iki...

Ülker Pervini dürttü :

— Sana, baş başa gidiyoruz demeyiş miydim !..

Müdire devam etti :

— Kazananların birincisi Serpil Oral; ikincisi... Pervin Tümen.

Müdirenin son sözleri çocuklardan kiminin hayret, kiminin sevinç haykırışları arasında kayboldu. Ülker soğukkanlılığını kaybetmemek için kendini güç tutuyordu.

— Çocuklar ! Müsabakanın dört ödevinin yanında bir de beşincisi : «Arkadaşlık Duygusu» denemesi vardı. Bunu tam olarak, öbür dört ödevi yapmakta Serpile yardım ederek Pervin başardı.

Doğruluğu seven bir kız olan Ülker arkadaşının kulağına eğildi.

— Çok haklı bir karar. Derslerde seninle eşitiz ama, senin benden daha iyi bir kalbin var !

Hikâyeci Teyze

UĞURSUZ ŞATO

— 9 —

İpleri kesti, ağızlarındaki tıkaçları çıkardı. «Haydutlar yemeğe oturdular. Hemen kaçalım !..» Eleonora, kederle, «Nereye kaçacağız... Kadere boyun eğmekten başka çare yok !» dedi. Fakat Babet, şatonun altındaki gizli koridorlardan birine açılan kapının anahtarını ele geçirmişti. Sessizce aşağıya indiler. Babet, anahtarla koridor kapısını açtı. Şatonun altındaki karanlık mahzene daldılar. Mahzenin öbür ucundaki kapı kıra açılıyordu. Çalılığın arasında gizlenerek, karanlık basınca Babetin köydeki evine sığınacaklardı. Yazık ki, cesur kızın tasarladığı gibi olmadı. Daima açık duran kapı düşmanlar tarafından dışardan sürmelenmişti !..

Tam o sırada yeraltı koridoru meşalelerle aydınlandı.. Kaba bir ses : «İşte kaçaklarımız !.. diye bağırdı. Hem iki yerine üç oldu. Demek, kapıyı sürmelemiş olsak kuşlarımız kafesten uçacaktı !» Hanımlariyle beraber Babeti de bağladılar. Başlarına bir de nöbetçi diktiler. Az sonra Pankras onları Uğursuz Şatoya götürdü. Yüzbaşı Norbert, Jil Martronun adamlarını Terruanin şatosunda görünce derhal yeni bir plân kuruldu. «Arkadaşlar, dedi. Biz de Uğursuz Şatoya baskın yapalım. Hem Jan Terruayı kurtarır, hem de Jil Martronun uğursuz inini dağıtırız.»

Hava kararınca yüzbaşı Norbertle adamları Jil Martronun şatosuna doğru ilerlemeğe başladılar. Uğursuz Şatoya yarım saatlik yol kalmışken kurt ulumaları duyuldu. Sesler gitgide yaklaştı. Birdenbire ağaçlar arasından birkaçı fırlayıp atların yolunu kesti. Askerlerin, hayvanları dağıtacak silâhları vardı. Fakat tam o sırada Uğursuz Şatonun pencerelerinde kırmızı, yeşil ışıklar göründü. Işıklar arasında bahçede ve taraçada bir takım acayip gölgeler belirdi. Askerler korkudan kaçıştılar.

— *Devam edecek* —

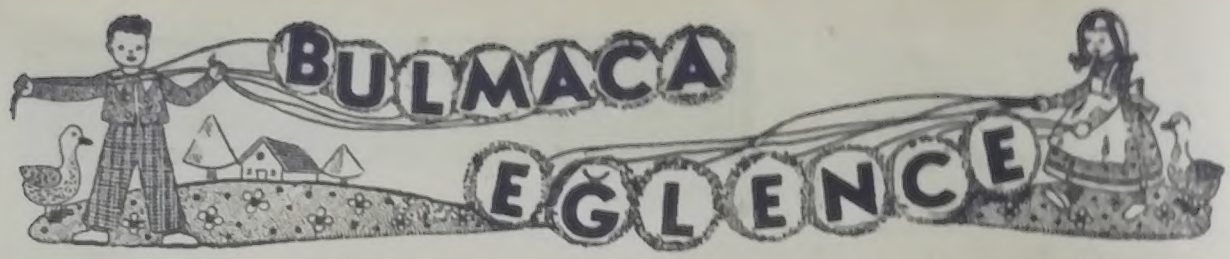

— Kaç yıldan beri dağcılara kılavuzluk ediyorsun ?
— Bu dağa ilk çıkışım..

★

YAS TUTUYORMUŞ

Orhan avdan geliyordu. Arkadaşı sordu :
— Avdan mı geliyorsun ?
— Kıyafetimden anlamıyor musun ?
— Birşey yapabildin mi bari ?
— Çok rüzgâr vardı, ancak bir keklik palazı vurabildim.

Orhan kuşu gösterince arkadaşı :
— Yahu, bu keklik palazı değil, karganın halisi... dedi.
Orhan :
— Pekâlâ keklik palazı, sen onun renginin siyahlığına bakma, geçen gün vurduğum kardeşinin yasını tutuyor.

★

SİZ OLSAYDINIZ NE YAPARDINIZ'ın CEVABI

Ablaları iyi düşünmüştür : Rıza en küçüğü alarak eve gidip haber verecekti. O da Aylânın yanında kalıp bisikletin tamiri bitince birlikte döneceklerdi.

KELEBEK

Kelebek kelebek
Kanadın benek benek
İlkbahar gelince
Bahçeler çiçeklenince
Gezersin hiç durmadan
Yorulup usanmadan
Ne güzelsin kelebek
Kanadın benek benek
Deniz YAPANAR

★

KEDİM

Benim küçük bir kedim var,
Acıkınca miyavlar.
Sözümü pek dinlemez,
Sevmediği şeyi yemez.
Necla HEİLPERN

TEKERLEK OUYUNU

Bu oyun, istenilen sayıda oyuncuyla oynanır. Çocuklar içlerinden birini kaptan seçerler, diğerleri halka olurlar. Kaptanın seçtiği bir çocuk halkanın ortasına çıkar.

Oyuna başlamadan önce iki toptan bir tanesini kaptan, diğerini de halkanın bir numaralı oyuncusu elinde tutar. Kaptan düdük çalınca, ortadaki oyuncu elindeki topu halkanın iki numaralı oyuncusuna atar, bir numaralı oyunçu da topu halkanın içinde duran çocuğa atar. Ortadaki çocuk topu düşürünceye kadar oyuna bu şekilde devam edilir. Top düşünce, topu atan ortaya çıkar. Oyuna böylece devam edilir.

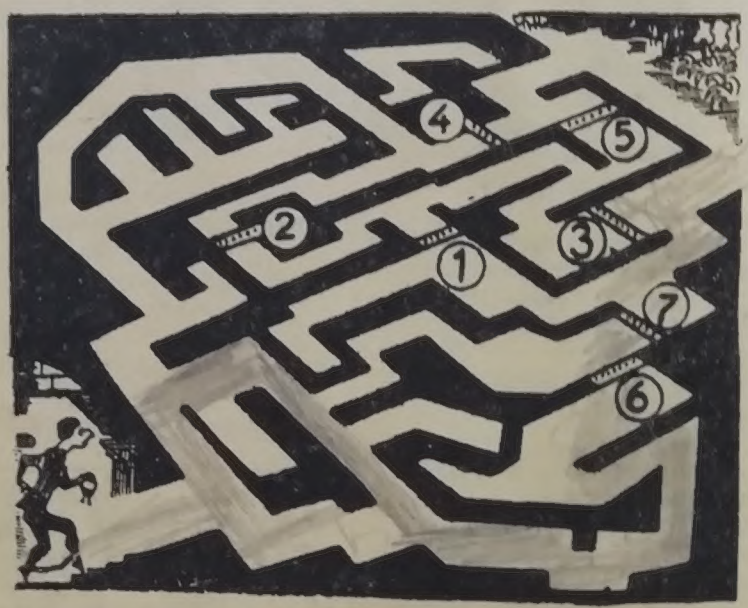

Şatoda mahpus bulunan bu adam eline iki anahtar geçirmiştir ve bunların her ikisini de kullanarak iki kapı açıp dehlizden kurtulacaktır. Bunun için hangi yoldan geçmesi ve hangi kapıları açması lâzımdır ?..

DOĞAN KARDEŞ. Perşembe günleri çıkar haftalık çocuk dergisi ★ Sahibi : Kâzım Taşkent ★ Yazı işlerini fiilen idare eden mes'ul Md. Ş. Enis Regü ★ İdare Merkezi : Galata, Yüksekkaldırım Serdarıekrem sokak No. 48 ★ Mektup ve havale adresi : Posta Kutusu : 2217 — Beyoğlu ★ Telefon : 42933 ★ Abone şartları : Yıllık (52 Sayı) 750 kuruş, altı aylık (26 Sayı) 400 kuruş, üç aylık (13 Sayı) 200 kuruş ★ Yurd dışına iki mislidir. ★ Adres değiştirmek istiyen abonelerin 30 kuruşluk pul göndermeleri lâzımdır ★ Dergiye gönderilen yazılar, resimler basılsın basılmasın geri verilmez ★ Basıldığı yer : Doğan Kardeş Yayınları A. Ş. Basımevi — İstanbul.
Dokuzuncu yıl — 11 Haziran 1953 — Sayı : 350

— 24 —

Sonra ilâve etti :

— Fakat size aynı şekilde cevap veremiyordum. Şey, yemek odasındaki yük dolabının gizli kapısını nasıl keşfettinin Bay Duglas ?

— Bunu birkaç gün efendilerime yemekleri sırasında hizmet ederken sezmiştim. Kapıyı açar açmaz Davidin gizli merdivene atılışı aldanmadığımı gösterdi.

David, isminin her geçişinde başını kaldırıp kâh efendisine, kâh Cerriye bakıyordu. Leydi Bell, dört kurnazın sonunu merak ediyordu.

— Köşke yalnız dört el sayıdar. Fransada geniş bir şekle halinde çalışıyorlardı. Ama hepsi elebaşı geçti.

— Peki; bunlar bu kadar eşyayı haduttan nasıl geçiriyorlardı ?

— Karakolda anlattılar bunu. Senin orada olmadığına inandım. Dik. Pek eğlenceli oldu. Bir kerasinde kamyonetlerini gece karanlığında uçurumun kenarından geçen ıssarık bir yoldan geçirmişler. İkisinde, gümrükçülerin burnunun dibinde otomobil değiştirmişler. Bir arabayla gidip, eşyayla dolu olanı alıp gelmişler. Tabii aralarda birbirinin eşiydi.

Lord Armster arkadaşını eğlendiği bir tavırla süzdü.

— Sen de, kötü patronlarından bazı şeyler öğrenmişsin Duglas.

— Ne gibi ?

— Meselâ, imzasız mektup yazmayı... Güzel köşke böyle bir mektup geldi. Detektif değilim ama, mektubun kimden geldiğini gayet iyi biliyorum.

— İmzalı, imzasız ama, sizi buraya getirdi ya !

Leydi Bell gülümsedi.

— Yalnız o getirmedi : tam üç mektup aldık. Ama öteki her imzalıydı.

Meruji babasına sokuldu.

— Zavallı babacığım. Böyle adamların peşinden gezmek yetmiyormuş gibi hizmetlerini yaptın !

— Alıçılığımı unuttun Meruji. Övünmek gibi olmasın ama, yemeklerimi beğenirlerdi. Zaten Kora ile Gregor pek fena insanlar değildi. Bu meslekte çeşit çeşit insan tanıyacak, her işi yapacaksın.

Hasır koltuktan kalkan Cerri köşke doğru yürüdü. David, izin istiyormuş gibi büyük efendisinin yüzüne bakıtıktan sonra Cerriyi takip etti. Meruji,

— Nereye ağabey ? diye seslendi.

Cerrinin uzaktan gelen sesi duyuldu :

— Biraz Paolayı göreceğim. Babası kahkahayla güldü.

— Yarınki detektif yemek dersi almağa gidiyor.

★

Nefis bir yaz tatili geçirdiler. Günleri eğlencelerle, gezinti ve pikniklerle doluydu. Efendisiyle David de bu neşeli hayata katılmıştı. Dönme zamanı yaklaşınca Lord Armster, Bay Eskarbleyden, ilgilendiği bir konuya ait büyük bir tarihi eser yazmasını rica etti.

Bay Duglas da, onlar bulunmadığı zamanda köşkte kalıp bekçilik etmesi için öyle içten yalvarmıştı ki, yaşlı adam onu kıramadı. Yıllardır alıştığı evde, misafirlik içinde çalışmak onun için en büyük zevk olacaktı.

Bir David meselesi kalıyordu. Hassas, akıllı hayvan kalbini ve vaktini Bay Eskarbleyle Cerri arasında sevgi ve seve paylaşıyordu. Hangisinin yanında kalmalıydı ?...

Eskarbley onu, çok şey borçlu olduğu Cerriye bırakmağa karar verdi. David'de son derece bağlanan Cerri kendinde bunu reddedecek kuvvet bulamıyordu. Ama Davidin de fikrini almalıydı.

Cerri, gidecekleri sabah, odasında her hareketini takip eden kediye hazırladığı havuzu gösterecek,

— Gidiyoruz David; sen de benimle geliyor musun ? diye sordu.

David durgunlaştı. Sonra miyavlıyarak kapıya doğruldu. Cerri kapıyı açtı, kadının arkasından yürüdü. Hayvan doğruca büyük efendisinin yanına gitti.

İhtiyar adamı gazete okurken uzandığı şezlongda uyuklayıvermişti. Cerri söğüdün, solgun çehresine bakarak durdu. David de, küçük masanın üzerine atlamış ona bakıyordu. Cerri yavaşça yaklaştı, kediyi sevdi.

David masadan inerken uyuyan Eskarbleyin ayaklarının dibine yattı. Mahzun bakışını Cerrinin gözlerine dikmişti. Sanki,

— Durulma bana ! diyordu. Ne kadar ihtiyar ve yalnız olduğunu görüyorsun ya ! Benden başka kimsesi yok. Onu bırakamam...

Cerri ikisine uzun uzun bakıtı. Sonra, yavaşça.

— Haklısın David ! dedi. Sonra hazırlıklarını tamamlamak için odasına döndü.

— SON —

YAZ

Güneş çıktı
Karanlıkları bağdı
Her taraf aydınlandı
Ağaçlar ışıkla dalgalandı
Kuşlar cıvıl cıvıl ötüyor
Çünkü yaz geliyor
Denizler ışıl ışıl
Dalgalar pırıl pırıl
Gemilerin ışıkları yanıyor
Çünkü yaz geliyor.

Ahmet BAYKAL

★

ATATÜRK

Vatanımızı kurtaran
Yeni bir devlet yaratan
Sevgili Atatürk'ümüz.
Biz seni pek çok severiz.
Senin izinden yürürüz.

Ertan TARHAN

YEŞİL HAZİNE

Çizen : MISTIK

Doğan Kardeş

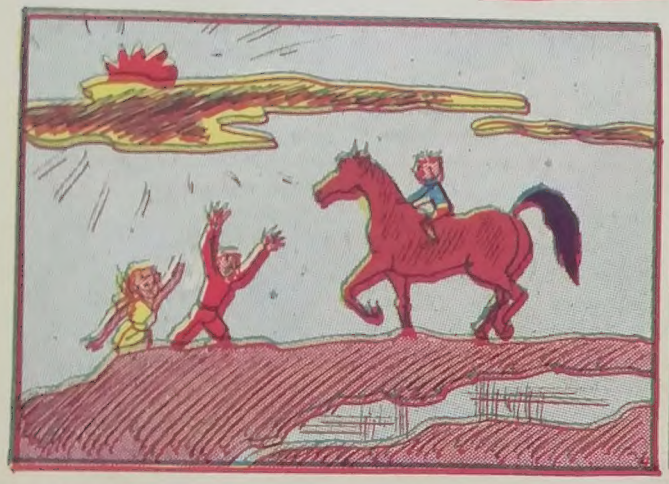

Merakı uzun sürmedi. Fındık sırtında küçük bir çocukla göründü. Fedakâr hayvan Şencanı kurtardıktan sonra,

Kardeşinin de yardımına koşmuştu. Kız sevgili atının boynuna sarılıp öptü.

Köylüler, artık «Bu köyde oturulmaz, başka yere göç edelim» diyorlardı.

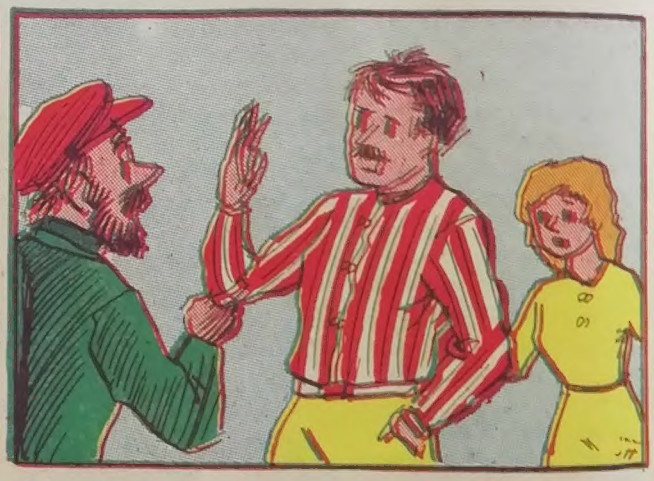

Fakat bizim aile «Bu toprakları tekrar zenginleştirmek bizim elimizdedir» dediler.

Bir kaç gün sonra köy boşalmıştı, Şencanlar kendilerine yeni bir ev yaptılar.

Bataklık arazi pirinç ekimine çok elverişli olduğu için buraya pirinç ektiler.

— *Devam edecek* —